

notitie

Forum Standaardisatie

www.forumstandaardisatie.nl

info@forumstandaardisatie.nl

Bureau Forum

Standaardisatie

gehuisvest bij Logius

Postadres

Postbus 96810

2509 JE Den Haag

Bezoekadres

Wilhelmina van Pruisenweg 52

2595 AN Den Haag

Bij bezoek aan Logius is

legitimatie verplicht

FORUM STANDAARDISATIE 11 oktober 2017

Agendapunt 3. Open standaarden, lijsten

Van:	Stuurgroep open standaarden
Aan:	Forum Standaardisatie
Bijlagen:	<ul style="list-style-type: none"> A. Forumadvies STIX 1.2.1 en TAXII 1.1.1 B. Forumadvies OData 1.0 C. Forumadvies Dimensions 1.0 en XBRL 2.1 D. Forumadvies OAI-PMH 1.0 E. Forumadvies toepassingsgebieden IV standaarden

Ter besluitvorming

*U wordt gevraagd **in te stemmen** met:*

- A. Het op de 'pas toe of leg uit' lijst plaatsen van de standaarden
STIX 1.2.1 (*gestructureerde taal voor beschrijving cyberdreigingsinformatie*)
TAXII 1.1.1 (*transportmechanisme voor standaardisatie automatische uitwisseling cyberdreigingsinformatie*)
- B. Het op de lijst aanbevolen standaarden plaatsen van de standaard
Odata 1.0 (*open protocol voor het gestructureerd bouwen en gebruiken van bevroagbare en interoperabele REST API's*)
- C. Het van de 'pas toe of leg uit' lijst verwijderen van de standaard
Dimensions 1.0 (*voor definiëring multidimensionale tabellen in XBRL-taxonomie*)
en het aanpassen van het toepassingsgebied van de standaard
XBRL 2.1 (*uitwisseling documenten en berichten met financiële informatiecomponent*)
- D. Het aanpassen van de status van 'pas toe of leg uit' naar 'aanbevolen' van de standaard
OAI-PMH 1.0 (*mechanisme voor uitwisseling tussen repositories*)
- E. Het aanpassen van de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden SPF, DKIM, DMARC, DNSSEC, TLS, HTTPS en HSTS

Ter kennisname

- F. Aanvullende expertronde voor de standaard NLRS 2.5.2
- G. Stand van zaken COINS 2.0 en NLCS 4.1
- H. Stand van zaken Oauth 2.0

Ter besluitvorming

Ad A. Het op de 'pas toe of leg uit' lijst plaatsen van de standaarden STIX en TAXII [Bijlage A]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:

Het op de 'pas toe of leg uit'-lijst plaatsen van de standaarden STIX 1.2.1 en TAXII 1.1.1.

Over de standaarden

STIX is een gestructureerde taal om cyberdreigingsinformatie te beschrijven zodat het op een consistente manier kan worden gedeeld, opgeslagen en geanalyseerd. TAXII is een transportmechanisme dat het geautomatiseerd uitwisselen van dreigingsinformatie standaardiseert. TAXII wordt gebruikt voor het uitwisselen van dreigingsinformatiedocumenten in STIX-formaat. STIX en TAXII worden beiden beheerd door OASIS.

Betrokkenen en proces

Het NCSC heeft STIX 1.2.1 en TAXII 1.1.1 aangemeld voor de 'pas toe of leg uit' lijst. Na positief advies in juni 2017 van het Forum om de standaard in behandeling te nemen, heeft in juli 2017 een expertbijeenkomst plaatsgevonden. Het expertadvies is van 1 augustus tot en met 13 september ter openbare consultatie aangeboden. In de openbare consultatie ontvingen wij commentaar van de gemeente Zevenaar dat echter geen aanleiding gaf om het expertadvies te wijzigen.

Advies en gevraagd besluit

Uit het expertonderzoek blijkt dat STIX 1.2.1 en TAXII 1.1.1 voldoen aan de criteria voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. De experts tekenen hierbij aan dat er behoefte bestaat aan leidraad voor eenduidig gebruik van STIX. Ze vinden dit echter geen voorwaarde waaraan voldaan moet worden voordat STIX en TAXII op de 'pas toe of leg uit'-lijst kan worden geplaatst.

Wij adviseren om STIX 1.2.1 en TAXII 1.1.1 op te nemen op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Ad B. Het op de lijst aanbevolen standaarden plaatsen van de standaard OData 1.0 [Bijlage B]**Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:**

Het op de lijst aanbevolen standaarden plaatsen van de standaard OData 1.0.

Over de standaarden

Het Open Data-protocol (OData) is een standaard voor het gestructureerd bouwen en gebruiken van bevroegbare en interoperabele REST API's. Het beschrijft hoe REST API's op een eenvoudige manier gemaakt en bevroegd kunnen worden.

OData draagt bij aan het beter ontsluiten en gebruiken van datasets via REST API's. De standaard verhoogt de gedeelde waarde van data in organisaties door de bestaande gegevenssilos te doorbreken.

Betrokkenen en proces

In 2016 heeft het Forum Standaardisatie een onderzoek laten doen naar REST API's en heeft als uitvloeisel van dit onderzoek OData laten toetsen op de criteria van het Forum Standaardisatie. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek is Odata formeel in behandeling genomen voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden.

In 2017 is de procedure voor plaatsing op de lijst doorlopen: er heeft een expertonderzoek plaatsgevonden en het expertadvies is van 1 augustus tot en met 13 september ter openbare consultatie aangeboden. In de openbare consultatie ontvingen wij commentaar van de Kamer van Koophandel, dat echter geen aanleiding gaf om het expertadvies te wijzigen.

Advies en gevraagd besluit

Het expertonderzoek en de openbare consultatie hebben uitgewezen dat OData 1.0 voldoet aan de criteria. Wij adviseren daarom om OData 1.0 op te nemen op de lijst aanbevolen standaarden.

Als (niet verplichtend) functioneel toepassingsgebied voor OData wordt geadviseerd: *OData kan worden toegepast voor het bouwen en gebruiken van REST API's met als doel het gestructureerd ontsluiten van open data.*

Ad C. Het van de 'pas toe of leg uit'-lijst verwijderen van de standaard Dimensions 1.0 en het aanpassen van het toepassingsgebied van de standaard XBRL 2.1 [Bijlage C]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:

Het van de 'pas toe of leg uit'-lijst verwijderen van de standaard Dimensions 1.0 en het aanpassen van het toepassingsgebied van de standaard XBRL 2.1.

Over de standaarden

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) is een standaard voor de uitwisseling van documenten en berichten waarin financiële informatie een belangrijke component vormt, zoals jaarverslagen en belastingaangiftes. XBRL standaardiseert de definitie van bedrijfsgegevens door labels te hangen aan cijfers en teksten zodat deze eenduidig interpreteerbaar en verwerkbaar worden. Een taxonomie beschrijft hoe de labels met elkaar in verband staan en aan welke voorschriften moet worden voldaan.

De XBRL-standaard maakt gebruik van een aantal technische specificaties waaronder Dimensions 1.0, die samen met XBRL 2.1 op de 'pas toe of leg uit'-lijst staat vermeld. Dimensions 1.0 zorgt ervoor dat de XBRL taxonomie multidimensionale tabellen kan definiëren. Ook andere technische specificaties zoals Tabel Linkbase 1.0 en Formula 1.0 worden veel gebruikt met XBRL.

Betrokkenen en proces

In 2016 evalueerde Verdonck, Klooster & Associates (VKA) in opdracht van het Forum Standaardisatie de adoptiestatus van XBRL v2.1 en Dimensions v1.0. Op basis van dit onderzoek adviseerde VKA aan het Forum Standaardisatie om de technische specificatie Dimensions v1.0 niet meer te verplichten als onderdeel van de XBRL-standaard. Dit omdat er ook andere technische specificaties bestaan die XBRL2.1 aanvullen en in Nederland veel worden gebruikt.

Daarnaast is met de Belastingdienst en SBR besproken of het functioneel toepassingsgebied verbreed moet worden. Hiervoor bleek geen draagvlak te bestaan. Van 1 augustus tot en met 13 oktober is dit advies ter openbare consultatie aangeboden. De openbare consultatie leverde geen nieuwe inzichten op.

Advies en gevraagd besluit

Wij adviseren om de technische specificatie Dimensions v1.0 te verwijderen van de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Als functioneel toepassingsgebied conform de ideaaltypische syntactische structuur adviseren wij:

"XBRL v2.1 moet worden toegepast bij de digitale uitwisseling van documenten en berichten dat te kenmerken is als verantwoordingsverkeer en waarin financiële informatie een belangrijk component is."

Ad D. Status van OAI-PMH 1.0 wijzigen van 'pas toe of leg uit' naar 'aanbevolen' [Bijlage D]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:

Het aanpassen van de status van de standaard OAI-PMH 1.0 van 'pas toe of leg uit' naar 'aanbevolen'.

Over de standaarden

OAI-PMH is een mechanisme om platform- en gegevensafhankelijk, uitwisseling te realiseren tussen bibliotheken met 'content' (documenten of objecten). Het OAI-Protocol voor Metadata Harvesting (OAI-PMH) definieert het mechanisme om metadata sets vanuit die bibliotheken bijeen te brengen om het zoeken te vergemakkelijken. OAI-PMH specificeert niet welk formaat de 'content' heeft en hoe die uit de bibliotheek kan worden gehaald. Vooral de onderwijs- en erfgoedsector maken gebruik van OAI-PMH.

Betrokkenen en proces

In 2016 evalueerde Verdonck, Klooster & Associates (VKA) de adoptiestatus van de standaard OAI-PMH die sinds 2010 op de 'pas toe of leg uit'-lijst staat. Bij dit onderzoek richtte VKA zich voornamelijk op de onderwijssector waarvoor de standaard oorspronkelijk werd aangemeld en waar deze nu gangbaar is.

OAI-PMH wordt ook gebruikt in de erfgoedsector. Daarom heeft VKA in 2017 een aanvullend expertonderzoek uitgevoerd om ook een de adoptiestatus van OAI-PMH in de erfgoedsector in beeld te brengen.

Van 1 augustus tot 13 september is het resultaat van dit onderzoek aangeboden ter openbare consultatie. De openbare consultatie leverde geen nieuwe inzichten op.

Advies en gevraagd besluit

De conclusie van de twee expertonderzoeken is dat OAI-PMH nog voldoet aan de criteria voor de lijst *behalve 'pas toe of leg uit bevordert adoptie'*, omdat OAI-PMH inmiddels gangbaar is in de onderwijssector. De standaard wordt ook gebruikt in de erfgoedsector, maar verplichting is daar niet aan de orde. Beide sectoren stellen op prijs dat de standaard op de lijst aanbevolen standaarden komt.

Wij adviseren daarom OAI-PMH 1.0 te verplaatsen van de 'pas toe of leg uit'-lijst naar de lijst aanbevolen standaarden.

Tevens adviseren wij om het (niet verplichtend) functioneel toepassingsgebied van OAI-PMH 1.0 als volgt aan te passen:

"OAI-PMH kan worden toegepast op het vraag gestuurd aanbieden en ophalen van verzamelingen metadata uit bibliotheken met (digitale) documenten of andere objecten gericht op leermaterialen en kunsthistorische objecten, met als doel het opnemen van deze metadata in een centrale bibliotheek."

Deze nieuwe beschrijving benoemt de erfgoedsector en onderwijssector expliciet. Ook verdwijnt de uitzondering voor toepassingen waarvoor Digikoppeling moet worden toegepast, omdat de verplichting verdwijnt.

Ad E. Het aanpassen van de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden SPF, DKIM, DMARC, DNSSEC, TLS, HTTPS en HSTS [Bijlage E]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:

Het aanpassen van de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden SPF, DKIM, DMARC, DNSSEC, TLS, HTTPS en HSTS volgens de ideaaltypisch syntactische structuur.

Over de standaarden

SPF, DKIM, DMARC, HTTPS en HSTS, TLS en DNSSEC zijn standaarden voor de beveiliging van internetverbindingen, websites en e-mail. De standaarden worden genoemd in de memorie van toelichting bij de Wet GDI en in het Nationaal Beraad Digitale Overheid (hierna Nationaal Beraad) van 2 februari 2016 zijn aanvullende resultaatafspraken gemaakt over de adoptie van de standaarden.

Hoe is het proces verlopen?

In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft Verdonck, Klooster & Associates (VKA) voorstellen gedaan voor nieuwe, duidelijkere omschrijvingen van de functioneel toepassingsgebieden van deze (en andere) standaarden. Deze beschrijvingen van de toepassingsgebieden zijn getoetst en aangepast in een expertbijeenkomst op 4 juli 2017. De resulterende beschrijvingen zijn van 1 augustus tot en met 13 september ter openbare consultatie aangeboden. De openbare consultatie leverde geen nieuwe inzichten op.

Advies en gevraagd besluit

Wij adviseren om de beschrijvingen van de toepassingsgebieden van de standaarden SPF, DKIM, DMARC, DNSSEC, TLS, HTTPS en HSTS volgens de ideaaltypisch syntactische structuur als volgt aan te passen:

- *"SPF moet worden toegepast op alle overheidsdomeinnamen, ook op domeinen waarvan niet wordt gemailld, en op alle mailservers waarmee de overheid e-mail ontvangt."*
- *"DKIM moet worden toegepast op alle overheidsdomeinnamen waarvandaan wordt gemailld en op alle mailservers waarmee de overheid e-mail verstuurt en ontvangt."*
- *"DMARC moet worden toegepast op alle overheidsdomeinnamen, ook op domeinen waarvan niet wordt gemailld, en op alle mailservers waarmee de overheid e-mail ontvangt."*
- *"DNSSEC moet worden toegepast op alle overheidsdomeinnamen en op DNS-resolvers die clients van overheidsorganisaties direct of indirect van DNS-antwoorden voorzien."*
- *"TLS moet worden toegepast op de uitwisseling van gegevens tussen clients en servers, inclusief machine-to-machine communicatie."*
- *"HTTPS en HSTS moeten worden toegepast op de communicatie tussen clients (zoals webbrowsers) en servers voor alle websites en webservices."*

Ter kennisname

Ad F. Aanvullende expertronde NLRS 2.5.2

Over de standaard

NLRS zorgt voor eenduidig gebruik van de standaard IFC die sinds 2011 op de 'pas toe of leg uit'-lijst. NLRS voorziet Revit (modelleerssoftware voor de bouw) van vaste afspraken over naamgeving, modelstructuur en gebruik van parameters. Zo zorgt NLRS ervoor dat Revit-gebruikers IFC bestanden produceren die op een eenduidige manier leesbaar zijn, ook voor partijen die juist geen Revit gebruiken.

Hoe is het proces verlopen?

De Stichting Revit Standards heeft NLRS in april 2017 aangemeld voor opname op de lijst aanbevolen standaarden. Na intake heeft het Forum Standaardisatie op 30 mei 2017 besloten de aanmelding in procedure te nemen. Aangezien de standaard werd aangemeld voor de lijst aanbevolen standaarden, heeft een verkorte toets plaatsgevonden waarbij een aantal experts zijn benaderd. Op grond van deze expertronde heeft VKA een expertadvies samengesteld dat van 1 augustus tot en met 13 augustus ter openbare consultatie is aangeboden.

Stand van zaken en vervolgstappen

Volgens het expertadvies voldoet NLRS aan de criteria voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden.

Tijdens de openbare consultatie ontvingen echter wij een aantal zeer kritische commentaren op het expertadvies:

- Garandeert de Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 3.0 Unported licentie dat het intellectuele eigendom van NLRS onherroepelijk en onvoorwaardelijk is vrijgegeven?
- Hoe gangbaar is NLRS werkelijk? De experts beamen dat ze eigenlijk geen overheidsorganisaties kennen zijn die NLRS toepassen of actief uitvragen in aanbestedingen.
- De implementatiekosten van NLRS zijn onvoldoende duidelijk. De experts beamen dit in het expertadvies.
- Is het technisch niet mogelijk om een productonafhankelijke richtlijn te specificeren die op alle softwarepakketten toepasbaar is?

Wij hebben besloten deze vragen terug te leggen aan de expertgroep en mogelijk een aantal aanvullende onafhankelijke experts te bevragen alvorens een advies aan het Forum uit te brengen.

Ad G. Stand van zaken COINS 2.0 en NLCS 4.1**Over de standaard**

COINS en NLCS zijn beiden BIM-standaarden. COINS biedt een containerformaat voor de uitwisseling van BIM-informatie. Hiermee kunnen bijvoorbeeld een eisenboom, GIS-bestanden, een bibliotheek van objecttypen, 3D-modellen, 2D-tekeningen en IFC-bestanden in onderlinge samenhang in één container worden uitgewisseld. NLCS is een categorisatiestandaard voor de uitwisseling van 2D CAD-tekenwerk in de grond-, weg- en waterbouw. NLCS zorgt ervoor dat digitaal tekenwerk uitwisselbaar en herbruikbaar is voor verschillende partijen binnen een project en bij latere reconstructies.

Hoe is het proces verlopen?

Zowel COINS als NLCS zijn in april 2017 aangemeld door het BIM Loket, dat tevens de beheerder van deze standaarden is. Na een positief intakeadvies heeft het Forum in juni 2017 besloten de standaarden in behandeling te nemen. Er bleken te weinig experts beschikbaar om de expertbijeenkomst voor de zomervakantie te houden. De expertbijeenkomsten van beide standaarden vonden op 14 september plaats. De expertadviezen moeten nog ter openbare consultatie worden aangeboden.

Stand van zaken en vervolgstappen

De expertonderzoeken van COINS en NLCS concludeerden dat beide standaarden grotendeels aan de criteria voldoen voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. De experts constateerden echter ook dat het BIM Loket nog geen duidelijk beheerproces voor deze standaarden gepubliceerd heeft.

De experts adviseren om midden februari 2018, net voor de volgende openbare consultatieronde, een expertoverleg te laten plaatsvinden om te toetsen of het BIM Loket dan het beheerproces van COINS en NLCS op orde heeft. Als aan deze voorwaarde wordt voldaan, krijgen beide standaarden een positief expertadvies en worden ze op 23 februari ter openbare consultatie aangeboden.

Ad H. Stand van zaken Oauth 2.0**Over de standaard**

OAuth 2.0 is een autorisatiestandaard voor met name webbased applicaties die gegevens uitwisselen met behulp van API's. Met OAuth 2.0 kunnen organisaties een programma of website toegang geven tot specifieke (privé)gegevens, die opgeslagen zijn op een ander systeem, zonder hun gebruikersnaam en wachtwoord uit handen te geven.

Hoe is het proces verlopen?

Naar aanleiding van een onderzoek over RESTful API's heeft het Forum Standaardisatie OAuth in 2016 in behandeling genomen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit lijst'. Op 7 juli en 22 september 2016 vond er een expertbijeenkomst plaats om advies uit te brengen over het toepassings- en werkingsgebied van OAuth 2.0. In begin 2017 is dit expertadvies ter openbare consultatie aangeboden.

Stand van zaken en vervolgstappen

Het expertonderzoek en de openbare consultatie wezen uit dat OAuth weinig toegevoegde waarde heeft zonder toepassingsprofiel voor de overheid. Daarom hebben wij besloten om het advies tot plaatsing op de 'pas toe of leg uit' lijst aan te houden tot er zo'n toepassingsprofiel ontwikkeld is voor deze standaard. In het voorjaar hebben wij onderzocht of de geo-sector een mogelijk een toepassingsprofiel heeft dat hergebruikt zou kunnen worden. Dat is niet het geval. Wij wachten dus nu de specificatie van een toepassingsprofiel af.